

Конспект уроку № 191

Хвилі еміграції з України

Link to audio: ukrainianlessons.com/episode191

Вступ

Привіт-привіт! Це Анна і ще один епізод подкасту «Уроки української» — подкасту для всіх, хто вивчає і любить українську мову.

І це 191-ий епізод, а це **означає**, що до кінця п'ятого сезону **залишилось рівно** десять епізодів! Сьогодні в мене для вас є одна **цікавенька** новина. Можливо, ви помітили, що на подкасті **останні** епізоди сезонів бувають досить особливі.

Наприклад, у першому сезоні я **брала інтерв'ю** в сім'ї моєї подруги. Це були епізоди 36-40. У другому сезоні ми мали дуже популярну серію уроків «Короткий курс **історії** України», це уроки 71-80, ви можете їх знайти. А минулого року, у четвертому сезоні, останні десять епізодів були про **відомих українців** — це епізоди 151-160.

Так от, цього разу на вас знову чекає щось особливе! Так, і це пов'язано з темою сьогодинішного епізоду — **еміграція** з України. Річ у тім, що Україна — це не тільки країна в **Східній Європі**, українці живуть не тільки в Україні. Є сила-силенна українців у всьому світі. Вони, їхні сім'ї, також українські **спільноти**, організації — це теж Україна. Тому цю серію епізодів я хочу **присвятити** їм.

Сьогодні ми почнемо з загальної інформації про еміграцію з України та історію, так звані **хвилі еміграції**, а з наступного епізоду я буду **запрошувати** на подкаст українців, які живуть у різних країнах світу. Тобто це будуть такі невеличкі інтерв'ю і також **розбір** десяти речень, як завжди. Сподіваюсь, ви з **нетерпінням** чекаєте цих епізодів-інтерв'ю! А зараз почнімо сьогодинішню тему — хвилі еміграції з України.

означати — to mean
залишитися — to remain, to be left
рівно — exactly
цікавенький — interesting
особливий — special
брати інтерв'ю — to interview

історія — history

відомий — famous
українець — Ukrainian (*male*)

еміграція — emigration
Східна Європа — Eastern Europe

спільнота — community

присвятити — to dedicate

хвиля еміграції — emigration wave
запрошувати — to invite

розбір — analysis
з нетерпінням — impatiently, eagerly



Основна частина

У давніші часи історії України еміграція була переважно **політичною**. Наприклад, коли Україна стала частиною **Російської імперії**, на початку XVIII століття, з України **виїхали представники** козацької **старшини**, тобто ті люди, які **керували військами** козаків **проти** росіян. І для них це була суто політична **причина емігрувати** після **війни**. Наприклад, з України виїхали **прибічники** гетьмана Мазепи, який **воював** проти росіян разом з шведською армією Карла XII. **За кордоном** ці люди продовжували активну антиросійську **діяльність**.

Це була така невелика політична еміграція. Однак **справжня, масова** еміграція з України почалась у другій **половині XIX століття** і **тривала** до початку **Першої світової війни**. Цю еміграцію називають перша хвиля еміграції з України.

Це була **трудова** еміграція, тобто люди виїжджали в пошуках роботи і кращої долі. Фактично тоді вони їхали в невідоме, бо не **збиралися повертатись**. Це були переважно далекі-далекі країни в Америці — у **Північній і Південній Америці**. Люди сідали в кораблі і їхали в різні кінці світу: до Сполучених Штатів, Канади, Аргентини, Бразилії, а також Австралії, **Нової Зеландії**, на Гаваї.

З одного боку, так, люди **шукали кращої долі** за кордоном, але, **з іншого боку**, саме політична ситуація **змушувала** людей **переїжджати**. **Права** людей в Російській імперії **суворо обмежували**, було багато заборон і мало хорошого взагалі. Я думаю, я розумію тих людей, які кидали все й вирушали за тридев'ять земель.

Більші можливості емігрувати були в українців на Західній Україні, особливо в Галичині. Галичина — це територія України на заході, **навколо** міст Львів, Тернопіль, Івано-Франківськ. На початку XX століття тільки зі Східної Галичини, яка **була в складі** України, емігрувало **понад 302 тисячі** українців. На той час це дуже багато.

Також багато виїжджали з інших західних регіонів, з Буковини і Закарпаття. До речі, на подкасті є **докладні** епізоди про ці так звані історичні регіони України, це епізоди 168 і 169. Отже, це була перша хвиля еміграції — трудова.

Друга хвиля відбувалася між війнами — між Першою світовою війною і **Другою світовою війною**. Цю хвилю **зумовила** ціла **сукупність** причин: це і соціальні, і економічні, і політичні причини. Після Першої світової війни на території України відбувалося багато **протистоянь**, війн, **революцій**. **Врешті-решт** перемогла радянська **влада**, а ті, хто був проти неї, особливо ті, хто **підтримували** українських **націоналістів**, були змушені або

політичний — political
Російська імперія — Russian Empire
виїхати — to leave
представник — representative
старшина — starshyna (a collective noun for categories of military officers and state officials)
керувати — to lead, to rule, to manage, to control
військо — army, forces
проти — against
причина — reason
емігрувати — to emigrate
війна — war
воювати — to be at war, to fight
за кордоном — abroad
діяльність — activity
справжній — real
масовий — mass
половина — half
тривати — to last, to continue
Перша світова війна — World War I
трудова — work, labor
збиратися — to intend
повертатися — to return
Північна Америка — North America
Південна Америка — South America
Нова Зеландія — New Zealand
з одного боку — on the one hand
шукати — to look for, to seek
краща доля — better life
з іншого боку — on the other side
змушувати — to force
переїжджати — to move
права — rights
суворо — severely
обмежувати — to limit, to restrict
навколо — around
бути в складі — to be a part of
понад — over
докладний — detailed

Друга світова війна — World War II
зумовити — to cause
сукупність — set, combination
протистояння — 1) resistance; 2) conflict
революція — revolution
врешті-решт — at last, finally



ховатися, або емігрувати. Це були солдати української армії, наприклад, а також **інтелігенція**, **священники**, великі **землевласники** — тобто ті, хто мав багато землі. У **соціалістичному** Радянському Союзі не було місця для великих таких **ферм** і **заможних фермерів**.

Отже, ці люди виїжджали до Польщі, Чехословаччини, Австрії, Румунії, Болгарії, Німеччини, Франції і знову ж таки США і Канади. Це була друга хвиля еміграції, між війнами.

Третя хвиля розпочалася наприкінці Другої світової війни і була переважно політичною. Це знову ж таки були люди, яких влада Сталіна **вважала зрадниками**. Тобто вони змушені були емігрувати, **інакше** на них чекала **смерть**. Також це були **біженці**, які були просто проти радянської системи, ті, хто підтримував **Українську повстанську армію**, наприклад. Вони переважно їхали до Канади, Сполучених Штатів, **Великобританії**, Австралії, Бразилії, Аргентини та Франції. Це була третя **повоєнна** хвиля.

І четверта хвиля почалась, звичайно, після **розпаду** Радянського Союзу, на початку 90-х. Тоді ситуація була дуже **нестабільною**, і багато людей **втратили** роботу, українці навіть втратили свої гроші, які знецінилися.

Тоді також починається таке **явище**, яке й досі дуже типове в Україні — це **«заробітчанство»**. **Заробітчани** — це люди, які їздять на заробітки, тобто на роботу за кордон, а гроші, які вони **заробляють**, вони або **привозять** додому, або **пересилають** своїм **родичам** в Україну. Люди їздять переважно до різних країн Європи, а також до Канади та США.

За різними **підрахунками** в 90-х на **постійну** або **тимчасову** роботу з України виїхало від 7 до 10 мільйонів людей. Саме через це, якщо на початку дев'яностих в Україні жило 52 мільйони людей, то зараз, у 2021 році, це 42 мільйони. З 52 до 42 — нічогенський такий спад. Це **значною мірою зумовлено** саме четвертою хвилею еміграції.

Ну і також еміграція відбувається й зараз. Це, по-перше, **заробітчани**, про яких я згадувала. А по-друге, говорять вже про так звану «п'яту хвилю еміграції» — це люди з **освітою**, професіонали, яким **пропонують** гарну роботу в різних компаніях на Заході, особливо в сфері ІТ.

Для цих людей **переїзд** в нову країну — це не зовсім еміграція, це більше можливість **пожити** в новій країні, дізнатися більше про нову культуру, ну і, звичайно, **реалізувати** свій **потенціал**, знайти класну роботу і **досягти успіху**. Ці люди часто живуть на дві країни і не **виключають** можливості **повернення** в Україну. Вони навіть часто купують в Україні **нерухомість**, квартиру і приїжджають туди, **інвестують** в українські проекти.

влада — power, authority
підтримувати — to support
націоналіст — nationalist
ховатися — to hide
інтелігенція — intellectuals
священник — priest
землевласник — landowner
соціалістичний — socialist
ферма — farm
заможний — wealthy
фермер — farmer

вважати — to think, to consider
зрадник — traitor, betrayer
інакше — otherwise
смерть — death
біженець — refugee
Українська повстанська армія — Ukrainian Insurgent Army
Великобританія — Great Britain
повоєнний — postwar
розпад — dissolution, collapse
нестабільний — unstable
втратити — to lose

явище — phenomenon
заробітчанство — labor migration
заробляти — to earn
привозити — to bring
пересилати — to send from one place (person) to another
родич — relative (noun)
підрахунок — estimation
постійний — permanent
тимчасовий — temporary

значною мірою — mostly, largely
зумовлено — caused, due to
заробітчанин — migrant worker
освіта — education
пропонувати — to offer

переїзд — moving
пожити — to live (usually for some time)
реалізувати — to implement, to fulfill (perfective)
потенціал — potential
досягти успіху — to achieve success
виключати — to exclude
повернення — returning, comeback
нерухомість — real estate
інвестувати — to invest



Можна сказати, що і я **приклад** такої п'ятої хвили. Зараз я другий рік живу в Швеції, тут працює мій хлопець, але мій бізнес дуже **тісно** пов'язаний з Україною, я **співпрацюю** з багатьма українцями, також я **голосую** на **виборах** в Україні, **слідкую** за новинами з України, **підтримую зв'язок** з моїми друзями з України. У звичайні часи я намагаюсь **принаймні** два чи три місяці на рік проводити в Україні, але зараз під час коронавірусу, це, мабуть, буде тільки один місяць.

Таку еміграцію важко назвати еміграцією, це явище зараз дуже типово по всьому світу. Люди багато переїжджають, подорожують, і це супер. А от ті українці, які раніше емігрували, дуже часто **зберігають** свої українські традиції, **об'єднуються** в так звані **громади** і, таким чином, зберігають свою українську **ідентичність**. Як на мене, сьогодні **як ніколи** важливо розуміти, що Україна і українці — це не тільки одна велика і гарна країна на сході Європи. Українці є всюди!

Пам'ятаю, перший раз я приїхала в Стокгольм і їхала на **метро** в Стокгольмі, і перші люди, яких я там побачила, розмовляли українською мовою! Так, це було дуже **смішно**!

Так от, українська **діаспора**, і заробітчани, і також просто всі українці, які зараз за кордоном, — це дуже-дуже багато людей. І всі вони є частиною України. Саме тому я вирішила організувати таку невеличку серію епізодів на подкасті. Це будуть інтерв'ю з українцями, які живуть у різних країнах світу, я планую, що це буде вісім країн. Це будуть точно такі країни, як Аргентина, **Японія**, **Шотландія**, тобто не тільки Канада і США. Хоча, звичайно, куди ж без них.

Тому не пропускайте наступних епізодів з інтерв'ю, підписуйтесь на Ukrainian Lessons Podcast у вашій улюбленій програмі для подкастів. Перше інтерв'ю — вже наступного разу!

приклад — example

тісно — closely, tightly

співпрацювати — to cooperate

голосувати — to vote

вибори — elections

слідкувати — to follow

підтримувати зв'язок з — to keep in touch with

принаймні — at least

зберігати — to keep, to save

об'єднуватися — to unite (*imperfective*)

громада — community

ідентичність — identity

як ніколи — like never before, more than ever

метро — metro, subway

смішно — funny (*adverb*)

діаспора — diaspora

Японія — Japan

Шотландія — Scotland



10 корисних речень

А зараз розгляньмо цікаві речення з моєї розповіді.

1

Перше речення:

Є сила-силенна українців у всьому світі.



Сила-силенна — це дуже-дуже багато. Наприклад, у всьому світі живе сила-силенна українців (**родовий відмінок**).

У всьому світі або **по всьому світу** — це англійською «around the world». Найчастіше українською ми саме так говоримо: у всьому світі або по всьому світу.

Є сила силенна українців у всьому світі.

2

Речення номер два:

З України виїхали прибічники гетьмана Мазепи.

Прибічник — це той, хто стоїть при **боці**, на боці — by the side of someone. Прибічники **гетьмана** Мазепи — це ті, хто підтримував, **був за** гетьмана Мазепу — прибічники.

На початку XVIII століття прибічники гетьмана Мазепи змушені були виїхати — тобто емігрувати, поїхати **геть** — виїхати.

Повторіть:

З України виїхали прибічники гетьмана Мазепи.

3

Далі, речення номер три:

Люди виїжджали в пошуках роботи та кращої долі.

Виїхати, емігрувати — це **доконаний вид**, а **недоконаний** — виїжджати.

Люди виїжджали — тобто це був тривалий процес, не один раз (виїхали), а (як процес) виїжджали.

Вони виїжджали в **пошуках** роботи — тобто щоб знайти роботу — в пошуках роботи, а також кращої долі або кращого життя. Ми часто саме так говоримо: у пошуках кращої долі... вона переїхала до Києва, наприклад.

Повторіть:

Люди виїжджали в пошуках роботи та кращої долі.

4

Наступне речення, номер чотири:

Тоді вони їхали в невідоме.

родовий відмінок — genitive case

у (по) всьому світі — around the world, all over the world

прибічник — supporter, follower

бік — side

гетьман — hetman (political title from Central and Eastern Europe, historically assigned to military commanders)

бути за — to be for

геть — away

доконаний вид — perfective aspect

недоконаний вид — imperfective aspect

пошуки — search



Тоді або в ті часи, в той час вони їхали в **невідоме**. Тобто вони не знали, що чекає на них там, **попереду**.

невідоме — unknown
попереду — in front, ahead

Невідоме — це те, що ми не знаємо, що нам не відомо. Їхати в невідоме.

Повторіть:

Тоді вони їхали в невідоме.

5

Наступне, п'яте речення:

Люди сідали на кораблі і їхали в різні кінці світу.

Отже, вони **сідали на кораблі** (корабель — це транспорт на морі — кораблі) і їхали в **різні кінці світу**. Різні кінці світу — це як різні частини світу. Їхати або **роз'їхатися** в різні кінці світу.

сідати на корабель — to board a ship
різні кінці світу — different parts of the world
роз'їхатися — to leave to different places

Повторюйте:

Люди сідали на кораблі і їхали в різні кінці світу.

6

Наступне, шосте речення:

Я розумію тих людей, які кидали все й вирушали за тридев'ять земель.

Я розумію людей, які **кидали** або лишали, покидали все і вирушали, тобто їхали, починали їхати **за тридев'ять земель**.

кидати — to abandon
за тридев'ять земель — far, far away

За тридев'ять земель — це такий **фразеологізм**, який означає дуже далеко. Наприклад, я не люблю далекі **перельоти**, я не люблю літати за тридев'ять земель. Дуже далеко. Наприклад, з України в Австралію — це за тридев'ять земель. Повторіть ще раз частинами:

фразеологізм — idiom
переліт — flight

Я розумію тих людей, які кидали все й вирушали за тридев'ять земель.

7

Далі, речення номер сім.

Українці навіть втратили свої гроші, які знецінилися.

Українці втратили свої гроші — свої — тобто їхні, тут ми вживаємо свої, бо **підмет** або **суб'єкт** — українці.

підмет = суб'єкт — subject



Українці навіть втратили свої гроші, які **знецінилися**.
Знецінилися — це означає вони втратили свою **вартість**. За ці гроші вже не можна було багато купити. Гроші знецінились.

знецінитися — to lose value, to become depreciated
вартість — cost, value

Повторіть:

Українці навіть втратили свої гроші, які знецінилися.

8

Наступне речення:

Заробітчани — це люди, які їздять на заробітки, тобто на роботу за кордон.

Заробітчани і заробітки — це таке особливе слово, слова української мови, які не можна **перекласти**. Заробітчани — це люди, які їздять на заробітки, тобто це робота за кордоном і це робота тимчасова. Бо люди часто повертаються в Україну і гроші витрачають в Україні, будують тут **хату**, наприклад, чи **платять** за навчання дітей. Часто заробітчани виконують досить тяжку роботу, наприклад, працюють на **заводі** чи на **будівництві**, чи **доглядають за літніми людьми**. Це таке досить особливе явище в Україні. Заробітки. Повторіть ще раз:

перекласти — to translate

хата — house (in a village)

платити — to pay

завод — factory, plant

будівництво — construction, building

доглядати — to look after, to take care

літні люди — elderly people

Заробітчани — це люди, які їздять на заробітки, тобто на роботу за кордон.

9

Наступне речення:

Нічогенький такий спад.

Нічогенький — це таке гарне **розмовне** слово, яке означає досить великий, значний, але ми вживаємо це в **іронічному** значенні. Я сказала про те, що **населення** України **зменшилось** на 10 мільйонів. Це нічогенький такий **спад** — це так іронічно, тобто це дуже великий насправді спад, але я кажу так — нічогенький. Це слово має таке невеличке іронічне **забарвлення**.

розмовний — colloquial, spoken

іронічний — ironic

населення — population

зменшитися — to decrease

спад — decline

забарвлення — coloring

Повторіть:

Нічогенький такий спад.

10

І останнє речення було про Канаду та США, я сказала:

Звичайно, куди ж без них!

Я мала на увазі, що я хочу обов'язково запросити когось на



подкаст з Канади та США. Бо куди ж без них! Куди ж без них — без них ми не **обійдемося**, вони мають бути обов'язково. Тому що саме в Канаді і США живе дуже-дуже багато українців. Тому, звичайно, куди ж без них! Повторіть:

обійтись — to do without

Звичайно, куди ж без них!



Список речень

1.	Є сила-силенна українців у всьому світі.	There are multitudes of Ukrainians all over the world.
2.	З України виїхали прибічники гетьмана Мазе́пи.	Supporters of Hetman Mazepa left Ukraine.
3.	Люди виїжджа́ли в пошуках роботи та кращо́ї до́лі.	People were leaving in search of work and a better life (literally fate).
4.	Тоді вони́ ї́хали в невідо́ме.	Then they went into the unknown.
5.	Люди си́дали на кораблі́ і ї́хали в різні кінці́ світу́.	People boarded ships and traveled to different parts of the world.
6.	Я розумію тих люде́й, які ки́дали все й вируша́ли за три́дев'ять зе́мель.	I understand those people who abandoned everything and went far, far away.
7.	Украї́нці на́віть втра́тили свої́ гро́ші, які знеці́нилися.	Ukrainians even lost their money, which depreciated.
8.	Заробі́тчани — це люди́, які ї́здять на заробі́тки, то́бто на робо́ту за кордо́н.	Migrant workers are people who go to work abroad.
9.	Нічоге́нький такий спад.	What a decline, indeed.
10.	Звича́йно, куди́ ж без них!	Of course, we can't do it without them!



Завершення

Отже, не пропустіть наступного епізоду з першим інтерв'ю з українкою з-за кордону!

А також не забудьте опрацювати текст епізоду, проблемні слова та корисні речення і виконати наші вправи в конспектах уроків.

Конспекти та картки є частиною преміум-підписки подкасту, більше про яку ви можете дізнатися на сторінці епізоду ukrainianlessons.com/episode191.

Бажаю вам успіхів і всього найкращого! На все добре!

Вправи

1

Про яку хвилю еміграції йдеться?

- | | |
|----------------------------------|--|
| 1. ____ перша хвиля еміграції | A люди з освітою переїжджають, бо хочуть реалізувати свій потенціал, дізнатися більше про інші культури |
| 2. ____ друга хвиля еміграції | |
| 3. ____ третя хвиля еміграції | Б була переважно політичною, емігрували люди, які були проти радянської системи |
| 4. ____ четверта хвиля еміграції | В почалася після розпаду Радянського Союзу, зароджується «заробітчанство» |
| 5. ____ п'ята хвиля еміграції | Г переважно трудова еміграція, але і також політична через обмеження прав людини в Російській імперії |
| | Г відбувалася між Першою світовою війною і Другою світовою війною |

2

Опрацюйте таблицю:

Значення префіксів дієслів руху		
В-, У-, УВІ-	рух усередину	увійти в кімнату
ВИ-	рух назовні (звідки?) рух нагору (куди?)	вийти з кімнати вілізти на пагорб
ПРИ-	рух до кінцевого пункту	прибігти додому
ПЕРЕ-	рух через предмет, простір переміщення з одного місця в інше	перейти через вулицю переїхати з України в США
ДО-, ДІ-	рух кінцевого пункту	долетіти до Франції
ВІД-, ВІДІ-	рух від предмета на невелику відстань	відплисти від берега
ПІД-, ПІДІ-	наближення до чогось рух знизу вгору	підійти до зупинки підстрибнути вгору
РОЗ-, РОЗІ-	рух з одного місця в різні боки	роз'їхатися в різні країни
С-, З-, ЗІ-	рух вниз рух туди-сюди	злізти зі стільця з'їздити в Київ
НА-	рух на поверхню, предмет	наїхати на кішку
О-, ОБ-, ОБІ-	рух навколо предмета рух повз предмет розповсюдження дії на багато предметів	облетіти Землю обійти болото об'їхати Україну
ПРО-	рух через предмет або простір (як процес) рух повз предмет без зупинки	пройти полем проїхати зупинку



Оберіть правильний варіант відповіді:

- | | | | |
|--|---------------|--------------|--------------|
| 1. Після зустрічі всі ... по домівках. | A розійшлися | Б вийшли | В дійшли |
| 2. Моя мрія — ... всі великі міста України. | A поїхати | Б об'їхати | В з'їхати |
| 3. Я ... до фінішу. | A вибігла | Б набігла | В добігла |
| 4. Багато людей ... з України через економічну ситуацію. | A приїжджають | Б виїжджають | В з'їжджають |
| 5. Ми ... на гору дуже швидко. | A вийдемо | Б увійдемо | В дійдемо |
| 6. Сашко ... з дерева. | A зліз | Б проліз | В наліз |
| 7. Ми вирішили ... затор. | A роз'їхатися | Б переїхати | В об'їхати |
| 8. Оксана ... до берега. | A допливла | Б обпливла | В пропливла |



3

Заповніть пропуски в тексті фразами:

сила-силенна

шукати кращої долі

їхати в невідоме

за тридев'ять земель

як ніколи

у різних кінцях світу

1. _____ — це, мабуть, дуже страшно.

Ти не знаєш, що на тебе чекає.

2. Сьогодні _____

важливо доглядати за літніми людьми.

3. Економічна криза змушує українців _____

за кордоном.

4. Країн у світі _____ :

Аргентина, США, Україна, Кенія, Японія, Австралія...

5. _____ розмовляють англійською мовою.

6. _____ жив собі король,

і була у нього чарівна пташка...



4

Перекладіть українською мовою:

1. People usually leave Ukraine in search of a better life. It is difficult for them to go into the unknown.

2. I want to visit different parts of the world, for example, Africa, Australia, Asia and, of course, America! We can't do it without it!

3. A lot of people were forced to abandon their homes because money depreciated.





Відповіді на вправи

1

1. Г
2. Г'
3. Б
4. В
5. А

2

- | | |
|------|------|
| 1. А | 5. А |
| 2. Б | 6. А |
| 3. В | 7. В |
| 4. Б | 8. А |

3

1. Їхати в невідоме
2. як ніколи
3. шукати кращої долі
4. сила-силенна
5. У різних кінцях світу
6. За тридев'ять земель

4

1. Люди зазвичай покидають Україну (виїжджають з України) в пошуках кращого життя. Для них складно їхати в невідоме.
2. Я хочу відвідати різні кінці (частини) світу, наприклад, Африку, Австралію, Азію, і, звісно (звичайно), Америку. Куди ж без неї!
3. Багато людей були змушені покинути (лишити) свій дім (свої домівки), тому що гроші знецінилися.

